

**КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА**

Факультет фізичної культури, кафедра теорії і методики фізичного виховання
Педагогічний факультет, кафедра педагогіки та управління навчальним закладом
Факультет спеціальної освіти, психології та соціальної роботи,
кафедра загальної та практичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри теорії і методики
фізичного виховання

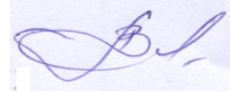


Юрій ЮРЧИШИН

«26» «серпня» 2024 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри педагогіки та
менеджменту освіти



Світлана ПОЛЩУК

«26» «серпня» 2024 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри загальної та
практичної психології



Олександр ГУДИМА

«27» «серпня» 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ООК 27.01 «НАВЧАЛЬНА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»
підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«Середня освіта (Фізична культура)»
зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

мова навчання – українська

Розробники робочої програми:

Геннадій БЕСАРАБЧУК кандидат педагогічних наук., доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти

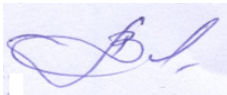
Наталія ПАНЧУК, доцент кафедри загальної та практичної психології, кандидат психологічних наук, доцент.

Олена ДУТКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Ухвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання
Протокол № 13 від 26 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри  **Юрій ЮРЧИШИН**

Ухвалено на засіданні кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Протокол № 9 від 26 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри  **Світлана ПОЛІЩУК**

Ухвалено на засіданні кафедри загальної та практичної психології
Протокол № 13 від 27 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри загальної та практичної психології

 **Олександр ГУДИМА**

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми  **Аліна БОДНАР**

ВСТУП

Робоча програма ООК 27.01 «Навчальна психолого-педагогічна практика» укладена кафедрою педагогіки та менеджменту освіти і кафедрою психології освіти відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Фізична культура)» зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Навчальна психолого-педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка і спрямована на закріплення теоретичних знань з психології, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття і вдосконалення загальних та фахових компетентностей.

У процесі практики здобувачам вищої освіти надається можливість спостерігати за особливостями організації освітнього процесу в школі, вивчати особливості поведінки та діяльності учнів під час уроків, закріпити, поглибити і збагатити психологічні знання.

Навчальна психолого-педагогічна практика, яку проходять здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, є першою у професійній підготовці студентів. Вона систематизує та поглиблює знання з психології, забезпечуючи поєднання теоретичної підготовки майбутніх учителів з практичною діяльністю в закладах загальної середньої освіти; сприяє формуванню навичок психологічної діагностики та психологічного спостереження, об'єктивній оцінці та розвитку своїх умінь та навичок, а також спонукає здобувачів практикантів до подальшої активності та самостійності в набутті професійних умінь.

Програму психолого-педагогічної практики здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» розроблено відповідно до навчальних планів підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), Методичних рекомендацій до складання програм практики студентів вищих навчальних закладів України (лист Міносвіти України № 3.1-5/97 від 14 лютого 1996 р.), Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 93 від 08 квітня 1993 р. (зі змінами, внесеними Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20 грудня 1994 р.), Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджене вченою радою університету 31.08.2021 р., протокол № 111-ОД), Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджене вченою радою КПНУ імені Івана Огієнка 27.06.2024 р.) та інших нормативно-правових актів у галузі освіти.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета навчальної психолого-педагогічної практики: адаптація здобувачів вищої освіти до умов їх майбутньої професійної діяльності; пізнання закономірностей професійної діяльності, закладання основ творчого оволодіння

способами її організації; виховання у студентів потреби у професійному самовдосконаленні; формування професійних компетентностей.

Метою навчальної психолого-педагогічної практики з психології є оптимізація адаптації студентів до умов їх майбутньої професійної діяльності вчителя фізичної культури; закріплення ними психологічних закономірностей навчання та виховання, закладання основ творчого оволодіння способами організації професійної діяльності вчителя фізичної культури; узагальнення та систематизація психологічних знань та навичок, розвиток уміння застосовувати набуті психологічні знання в умовах реального процесу навчання й виховання в закладах загальної середньої освіти, формування потреби у професійному самовдосконаленні.

Основні завдання навчальної психолого-педагогічної практики:

- закріплення, поглиблення й розширення знань із психології, їх застосування під час розв'язання конкретних завдань і ситуацій у закладах загальної середньої освіти;

- формування уміння спостерігати та аналізувати особливості навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці, психологічне забезпечення уроку вчителем;

- розвиток навичок організації психологічної діагностики, обробки та інтерпретації її результатів; творчих здібностей здобувачів; формування і розвиток у майбутніх учителів фізичної культури загальних і фахових компетентностей та професійно значущих якостей особистості;

- виховання у здобувачів стійкого інтересу і любові до професії вчителя, потреби в психологічній самоосвіті;

- залучення здобувачів до науково-дослідницької діяльності та підготовка до виробничої педагогічної практики;

- ознайомити здобувачів вищої освіти з сучасними технологіями освітньої діяльності, її психолого-педагогічними та організаційними умовами в закладах освіти та інноваційним педагогічним досвідом для сприяння їхній успішній адаптації до майбутньої професійної діяльності;

- навчити здобувачів вищої освіти працювати в команді, збирати необхідну інформацію, проводити відповідний аналіз для залучення їх до науково-дослідницької педагогічної діяльності;

- сприяти вивченню здобувачами вищої освіти наявних засобів навчання та особливостей їх використання в освітньому процесі з урахуванням індивідуальних особливостей його учасників, навчально-методичного, інформаційного забезпечення та ін. у ході відвідування ними уроків з фаху й інших навчальних предметів, виховних заходів з відповідним фаховим і психолого-педагогічним аналізом;

- створити оптимальні умови здобувачам вищої освіти для професійного самовдосконалення на основі моніторингу власної практичної діяльності, розвитку творчих здібностей для формування психологічної готовності до майбутньої професійної діяльності;

- закріпити, поглибити і збагатити знання з педагогіки, навички їх застосування при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;

- формувати і розвивати у майбутніх учителів загальнопедагогічні вміння й навички та професійно значущі якості особистості;

- виховувати у студентів стійкий інтерес і любов до професії вчителя, потребу в педагогічній самоосвіті;
- створювати умови для професійного самовдосконалення студентів, розвитку їх творчих здібностей;
- знайомити із сучасним станом освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; з передовим педагогічним досвідом;
- залучати студентів до самостійного розв'язання посильних освітніх завдань.

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Визначення баз практики здійснюється на основі прямих договорів. Базою навчальної психолого-педагогічної практики є заклади загальної середньої освіти (5-9 класи) міста Кам'янець-Подільського, Кам'янець-Подільської ОТГ, закладів ЗСО України, що мають відповідну методичну базу для того, щоб забезпечити якісну підготовку фахівців за профілем, і таким чином відповідають програмним вимогам практики.

3. ПЕРЕЛІК ВИЗНАЧЕНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК 04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 06 Здатність володіти і практично реалізовувати психолого-педагогічні технології, методики, що під час реалізації різних форм фізичної культури в закладі загальної середньої освіти сприяють формуванню в дітей позитивної самооцінки, я-ідентичності, мотивації до фізичної активності, критичного мислення у пов'язаних із нею питаннях та вміння організовувати відповідну пізнавальну діяльність (психологічна компетентність).

СК 07 Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, керувати власними емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури, а також тактовно і конструктивно взаємодіяти з дітьми, іншими учасниками освітнього процесу у напрямі усвідомлення та поціновування кожного як особистості під час реалізації різних форм фізичної культури в закладі загальної середньої освіти (емоційно-етична компетентність).

СК 08 Здатність до рівноправної й особистісно орієнтованої взаємодії з дітьми під час реалізації різних форм фізичної культури в закладі загальної середньої освіти, у тому числі із залученням батьків на засадах партнерства для надання додаткової допомоги дітям і підтримки тих, хто має особливі освітні потреби (компетентність педагогічного партнерства).

СК 13 Здатність проектувати зміст уроків, позаурочних форм фізичної культури, виконуючи вимоги державного стандарту освіти та враховуючи освітні потреби і попередні результати розвитку та навчання дітей (проектувальна компетентність).

СК 16 Здатність впродовж життя визначати умови, ресурси професійного розвитку та взаємодії з іншими вчителями на засадах партнерства і підтримки (компетентність у професійній самоосвіті впродовж життя).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 03 Здійснює під час професійної діяльності усну та письмову комунікацію державною мовою, а також спроможний використати знання іноземної мови.

ПРН 04 Вміє застосовувати теоретичне моделювання при формуванні змісту уроків та інших форм фізичної культури дітей з урахуванням вікових особливостей, персональних здібностей, інтересів, потреб і мотивів.

ПРН 07 Вміє орієнтуватись в інформаційному просторі фізичної культури, здійснювати пошук і критичний аналіз одержаної інформації, а також адекватно оперувати нею під час професійної діяльності; добирати електронні освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення освітніх цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовленості й потреб дітей.

ПРН 09 Вміє тактовно і конструктивно взаємодіяти з дітьми, іншими учасниками освітнього процесу у напрямі усвідомлення та поціновування кожного як особистості, на засадах усвідомлення особистих відчуттів, почуттів, емоцій, а також керувати власними емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури.

ПРН 14 Знає вимоги до оформлення документації, основні закономірності побудови документів для забезпечення освітнього процесу та вміє практично застосовувати такі знання.

ПРН 15 Вміє враховувати вихідні дані й індивідуальні особливості дітей при прогнозуванні результатів фізичної культури на кожний рік навчання, а поставлені завдання і можливості дітей при прогнозуванні результатів на певний навчальний семестр і чверть.

ПРН 16 Проектує зміст уроків фізичної культури для учнів початкової, основної школи та позаурочних форм із урахуванням вимог державного стандарту освіти, освітніх потреб і попередніх результатів розвитку та навчання дітей.

ПРН 17 Використовує сучасну аналітику та психологічно-педагогічні умови оцінювання результатів дітей та забезпечення само оцінювання ними, що стосується розвитку фізичних якостей, навчання рухових дій, формування теоретико-методичних знань.

ПРН 18 Застосовує у професійній діяльності методи наукового пізнання, збирає інформацію, інтерпретує її та робить висновки щодо дієвості освітніх інновацій у фізичній культурі, умов упровадження й інтегрування останніх у власну практику, а при висвітленні результатів власної пошукової діяльності виконує положення документальних джерел, що стосуються академічної доброчесності.

ПРН 19 Здійснює особистий професійний розвиток, ураховуючи індивідуальні професійні потреби, чинні вимоги та моніторинг результатів, а також взаємодіє з іншими вчителями закладу загальної середньої освіти як рівноправний партнер.

Формами та методами контролю рівня сформованості компетентностей під час навчальної практики з психології визначено такі:

- спостереження за здобувачами вищої освіти під час навчальної практики з психології та аналіз окремих видів роботи;
- участь здобувачів вищої освіти в обговореннях окремих фактів поведінки і діяльності учнів під час уроку та спостережуваних проявів психічних явищ із керівником від кафедри психології освіти та здобувачами вищої освіти;
- бесіди зі здобувачами вищої освіти;
- бесіди з представниками адміністрації бази практики та вчителями, за яким був закріплений здобувач вищої освіти;
- перевірка виконаних індивідуальних завдань практики, щоденника практики, звіту про навчальну практику з психології, звітної документації;
- участь здобувачів вищої освіти у захисті навчальної практики з психології, консультаціях та ін.

4. ТЕРМІН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Фізична культура)
Рівень вищої освіти	бакалавр
Рік навчання	третій
Семестр	п'ятий
Терміни практики	1 тиждень
Кількість годин	45
Кількість кредитів	1,5
Кваліфікація	Бакалавр середньої освіти (Фізична культура). Вчитель фізичної культури закладу загальної середньої освіти
Вид підсумкового контролю	залік

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна психолого-педагогічна практика (далі – практика) здобувачів вищої освіти організовується на підставі наказу ректора про проведення практики. Безпосереднє керівництво навчальною психолого-педагогічною практикою здобувачів вищої освіти здійснюють керівники практики – викладачі кафедри педагогіки та менеджменту освіти і кафедри психології освіти.

Перед початком практики проводиться настановна конференція, на якій здобувачам вищої освіти роз'яснюються завдання і зміст практики, а також порядок її проходження, проводиться інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці.

Під час практики здобувачі вищої освіти організовують свою діяльність відповідно до вимог Статуту закладу середньої освіти, дотримуються Правил внутрішнього розпорядку закладу середньої освіти, виконують розпорядження адміністрації закладу освіти й керівників практики, беруть участь у позакласній, методичній та інших видах роботи закладу середньої освіти.

Для виконання робочої програми практики, реалізації її завдань здобувачі вищої освіти закріплюються керівниками практики за певними класами та вчителями. Щоденне навантаження студента становить 6-8 годин робочого часу.

Практична діяльність здобувачів вищої освіти здійснюється за індивідуальним планом, який складається кожним здобувачем вищої освіти на початку практики. Хід і результати роботи фіксуються у щоденнику практики.

Режим роботи здобувачів вищої освіти під час проходження практики визначається керівниками практики. Усі здобувачі вищої освіти повинні приходити до закладу освіти не пізніше, як за 15 хвилин до початку занять у своєму класі, час перебування в закладі середньої освіти визначається змістом і планом проведення практики.

До робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики входить відвідування уроків і виховних заходів з метою здійснення психолого-педагогічного спостереження за навчальною та виховною діяльністю учнів в освітньому процесі, організованістю здобувачів освіти під час уроку та ін. відповідно до визначених схем.

У разі порушення поставлених вимог здобувач вищої освіти (далі – практикант) усувається від проходження практики. Здобувач вищої освіти, робота якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план семестру. Практика завершується підсумковою конференцією, на якій підбиваються підсумки, оцінюються результати роботи, обговорюються проблеми та подальші шляхи удосконалення практики.

Загальну організацію практики здобувачів вищої освіти та контроль за її проведенням у виші здійснює завідувач практики університету. Організація та проведення практики на факультеті фізичної культури покладається на декана факультету та завідувачів кафедр.

Безпосередні керівники – науково-педагогічні працівники кафедри педагогіки та менеджменту освіти й кафедри психології освіти – здійснюють керівництво практикою здобувачів вищої освіти кожної академічної групи.

У закладах освіти до керівництва навчальною психолого-педагогічною практикою залучаються адміністрація та вчителі.

Порядок проходження практики за технологіями дистанційного навчання

Організація та керівництво практикою

1. Під час карантину або інших ситуацій, коли можливості фізичного відвідування баз практик здобувачами вищої освіти обмежені або відсутні й традиційні технології проведення практики здобувачів вищої освіти не можуть бути застосовані, практику може бути переорієнтовано на дистанційне проведення відповідно до розпоряджень по університету, з урахуванням Додатку 5 до Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджене вченою радою університету 31.08.2021 р.).

У разі переведення освітнього процесу в університеті на навчання з використанням технологій дистанційного навчання практики проводяться на базі структурних підрозділів та лабораторій університету, що забезпечують виконання програми практики. Практична підготовка може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання на підприємствах, організаціях, установах для спеціальностей, на яких можлива її організація з використанням такої форми навчання.

2. Завідувач кафедри, факультетський керівник практик, науково-педагогічні працівники — керівники практик забезпечують підготовку

інформаційних і навчально-методичних матеріалів (програму, індивідуальні завдання, критерії оцінювання, зразки документації, форми звітності, інформаційні ресурси та ін.) для дистанційного супроводу практики здобувачів вищої освіти університету.

3. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу університету під час проведення практик за технологіями дистанційного навчання може здійснюватися через платформи/сервіси MOODLE, Google Meet, ZOOM, електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати тощо.

4. Під час проведення настановних інструктивних нарад із питань проходження практики, підсумкових конференцій за її результатами, заходів поточного та підсумкового контролю за виконанням програми практики, захисту матеріалів практики перед комісією з використанням технологій дистанційного навчання має бути забезпечено:

- авторизований доступ до платформ/сервісів MOODLE, Google Meet, ZOOM;
- можливість визначення часу початку і завершення доступу, тривалості проведення заходу;
- об'єктивність критеріїв перевірки виконаних завдань програми практики.

5. Керівник практики в системі MOODLE розміщує програму практики/методичні рекомендації з проходження практики за технологіями дистанційного навчання, час консультацій та іншу інформацію, необхідну здобувачам вищої освіти.

Перед початком практики проводять настановну конференцію, під час якої здобувачів вищої освіти ознайомлюють зі змістом, завданнями та організацією практики, веденням документації, критеріями оцінювання практики, правилами заповнення щоденника з практики; керівники практики та здобувачі вищої освіти узгоджують обраний сервіс відеозв'язку та ін.

Керівник практики від університету зобов'язаний:

- організувати проведення настановної конференції за допомогою обраного сервісу відеозв'язку;
- забезпечити здобувачів вищої освіти необхідними інструктивно-методичними матеріалами для проходження практики, розмістивши їх на електронній платформі MOODLE;
- систематично консультувати здобувачів освіти щодо виконання всіх завдань практики за допомогою обраного сервісу відеозв'язку;
- організувати проведення підсумкової конференції та захист звітів за допомогою обраного сервісу відеозв'язку;
- забезпечити фото- та/або відеофіксацію етапів проведення практики (настановних інструктивних нарад, поточного контролю, захисту матеріалів практики, підсумкових конференцій).

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- бути присутнім на настановній та підсумковій конференціях, які проводяться за допомогою обраного сервісу відеозв'язку;
- виходити на зв'язок із керівником практики під час консультацій, які проводяться за допомогою обраного сервісу відеозв'язку;
- виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;

— надсилати виконані завдання з практики в електронну систему MOODLE у встановлений керівником час;

— своєчасно надати керівнику практики звітну документацію та захистити звіт з практики.

— звітні матеріали практики в паперовому варіанті здобувачі вищої освіти подають на кафедри після завершення дистанційного навчання.

6. Для проведення контрольних заходів (заліку) з підбиття підсумків практики використовують платформи/сервіси MOODLE, Google Meet, ZOOM.

7. Процедура проходження практики та підбиття її підсумків визначає наказ про проведення відповідної практики, який доводять до відома науково-педагогічного працівника – керівника практики та здобувачів вищої освіти з використанням електронної пошти, месенджерів (Viber, Telegram та ін.).

8. Деканат факультету фізичної культури на електронному диску корпоративної електронної пошти створює папки з назвою шифру академічної групи здобувачів вищої освіти, завантажує електронні версії відомостей обліку успішності та надає доступ до папок голові комісії з захисту практики. Електронні версії відомостей обліку успішності надходять на електронну пошту голови комісії з захисту практики.

9. Після перевірки матеріалів практики науково-педагогічний працівник — керівник практики та їх оцінювання комісією із захисту практики голова комісії виставляє в електронній версії відомості обліку успішності оцінку за практику.

10. Підсумкові оцінки за практику оголошують здобувачам вищої освіти в день проведення захисту її матеріалів онлайн.

11. Голова комісії з захисту практики не пізніше наступного дня після його проведення надсилає електронну версію відомості обліку успішності на адресу електронної пошти деканату факультету фізичної культури.

12. Оцінку за практику вносять до відомості обліку успішності, залікової книжки/індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти після завершення карантинних обмежень.

13. Звітні матеріали практики в паперовому варіанті здобувачі вищої освіти подають на кафедру після завершення карантинних обмежень.

Обов'язки керівників практики та здобувачів вищої освіти

Керівник практики здобувача вищої освіти від кафедри психології освіти:

— контролює кількість здобувачів вищої освіти, які проходять практику;

— до початку практики проводить із здобувачами вищої освіти інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці;

— бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;

— бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань організації практики;

— контролює своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;

— контролює виконання програми практики та дотримання термінів її проведення;

- контролює забезпечення необхідних умов праці, організації побуту здобувачів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- надає консультації, надає методичну допомогу здобувачам під час проходження практики, перевіряє робочу документацію;
- проводить консультації з опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує здобувачів про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти, оцінює результати проходження практики;
- приймає звіти з практики;
- готує звіт про проведення педагогічної практики.

Керівник практики від кафедри педагогіки та менеджменту освіти:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед направленням здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності, правил поведінки (в установах, організаціях, на підприємствах), надає здобувачам вищої освіти необхідні документи (направлення, програму, щоденник практики, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо);
- повідомляє здобувачів вищої освіти про форми звітності;
- бере участь у розробці програм практик;
- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за базами практики;
- до початку практики проводить зі здобувачами вищої освіти інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці, оформляє відповідні документи;
- бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань практики;
- відстежує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- забезпечує спільно з керівником практики від бази практики високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення необхідних умов праці, організації побуту здобувачів вищої освіти на базі практики та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- надає методичну допомогу студентам;
- проводить консультації щодо опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує здобувачів вищої освіти про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти;
- приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику в складі комісії;
- оцінює результати практики здобувачів вищої освіти, виставляє оцінки в залікові книжки;
- здає звіти здобувачів вищої освіти про практику на кафедру;
- готує звіт про проведення практики.

Керівник практики від бази практики

(здійснює загальне керівництво практикою, несе особисту відповідальність за проведення практики):

- розподіляє здобувачів за робочими місцями відповідно до графіку проходження практики, забезпечує ефективність її проходження;
- забезпечує проведення інструктажу з охорони праці, протипожежної безпеки на базі практики та на робочому місці під час виконання певних видів робіт;
- ознайомлює здобувачів із організацією робіт на робочому місці;
- забезпечує виконання графіків проходження практики;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами-практикантами правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами-практикантами сучасними технологіями та методами організації праці, сприяє підбору матеріалу для виконання дослідницької роботи.

Обов'язки здобувачів вищої освіти під час проходження практики:

- взяти участь у настановній конференції з питань організації практики;
- до початку практики пройти в університеті інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці;
- до початку практики одержати від керівника практики від факультету фізичної культури направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник) та консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- якісно та у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;
- відповідати за виконану роботу та її результати;
- вести щоденник практики;
- своєчасно виконати програму практики, подати звіт та захистити його у визначені терміни.

Правила безпеки життєдіяльності та охорони праці

При прибутті на базу практики здобувачі вищої освіти повинні:

- отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу.
- знати і належним чином виконувати свої посадові обов'язки, інструкції з охорони праці, охорони життя і здоров'я учнів;
- забезпечувати режим дотримання норм і правил з охорони праці під час організації спостережень за діяльністю учнів;
- мати чітке уявлення про небезпечні і шкідливі фактори, пов'язані з виконанням робіт і знати основні способи захисту від їх впливу;
- пройти вступний інструктаж і первинний інструктаж на робочому місці;
- керуватися в роботі правилами внутрішнього трудового розпорядку закладу середньої освіти;
- дотримуватися режиму праці та відпочинку, який визначається графіком роботи;

- дбати про особисту безпеку і особисте здоров'я, а також про безпеку учнів у процесі виконання завдань практики або під час знаходження на території навчального закладу;

- дотримуватися правил особистої гігієни;

- при пересуванні по території і в приміщеннях користуватися тільки встановленими проходами;

- знати вимоги електро- і пожежобезпеки і вміти користуватися засобами пожежогасіння;

- вміти надавати домедичну допомогу потерпілому;

- виконувати режими праці та відпочинку, встановлені в закладі середньої освіти;

- оперативно повідомляти про всі несправності обладнання, виявлені в процесі роботи, про ситуацію, що загрожує життю і здоров'ю людей, про кожен нещасний випадок або про погіршення свого здоров'я;

- знати номери телефонів виклику екстрених служб (пожежної охорони, швидкої медичної допомоги і т. д.).

2. Здобувач вищої освіти повинен знати, що при виконанні професійних обов'язків на нього можуть впливати такі шкідливі або небезпечні фактори:

- висока психофізіологічна напруга;

- висока концентрація уваги;

- небезпека ураження електрострумом;

- небезпека виникнення загорань та пожеж;

- порушення параметрів мікроклімату, передбачених для навчальних приміщень;

- висока щільність епідемічних контактів;

- довготривалі статичні навантаження.

3. Здобувач вищої освіти повинен виконувати тільки ту роботу, яка передбачена програмою практики.

4. У разі залучення здобувача вищої освіти до робіт, які не передбачені програмою практики, йому слід негайно доповісти про це керівнику практики.

Здобувач вищої освіти несе особисту відповідальність за порушення правил безпеки, вимог охорони праці і санітарно-гігієнічних правил. Він зобов'язаний дотримуватися протипожежного режиму в освітній установі, правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння, а також порядок дій при виникненні пожежі або іншої НС, напрямок евакуації, вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння.

У навчальному кабінеті не допускається знаходження та використання легкозаймистих пожежонебезпечних предметів чи речовин, а також забороняється використання джерел відкритого вогню, обігрівачів, електричних чайників, кип'ятильників, несертифікованих подовжувачів та саморобних пристроїв. Не допускається виконувати роботу, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних речовин, психотропних, токсичних або інших одурманюючих речовин, а також розпивати спиртні напої, вживати наркотичні засоби, психотропні, токсичні чи інші одурманюючі речовини на робочому місці або на території навчального закладу.

При роботі необхідно дотримуватися наступних заходів безпеки від ураження електричним струмом:

- не торкатися до відкритих і неогороджених струмоведучих частин електроприладів, комп'ютерного обладнання та оргтехніки, до оголених або з пошкодженою ізоляцією проводів;
- не включати в електромережу і не відключати прилади мокрими і вологими руками;
- дотримуватися послідовності включення і виключення приладів, не порушувати технологічні процеси;
- не залишати включені в електромережу прилади без нагляду, включаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не пересувати включені в електричну мережу прилади, включаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не складати на електроприлади папір, речі та інші предмети;
- не проводити вимикання пристроїв ривком за шнур живлення;
- не намагатися виконати ремонт включеного в мережу електрообладнання;
- не згинати і не затискувати електричні з'єднувальні кабелі, дроти (шнури).

Дотримання правил поведінки в аварійних ситуаціях

Не допускається приступати до виконання роботи у разі поганого самопочуття або раптової хвороби.

У разі отримання травми здобувач вищої освіти зобов'язаний припинити роботу, покликати на допомогу, скористатися аптечкою першої допомоги і звернутися до медичного пункту. При отриманні травми іншим працівником необхідно надати йому першу домедичну допомогу. За необхідності, викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103 і повідомити про факт травмування. Забезпечити до початку розслідування збереження обстановки на місці події, а якщо це неможливо (існує загроза життю і здоров'ю оточуючих) – фіксування обстановки шляхом складання схеми, протоколу, фотографування або іншим методом.

У разі появи задимлення або загоряння негайно припинити роботу, відключити у щитку відповідне електрообладнання, евакуювати дітей з кабінету до безпечного місця, сповістити голосом про пожежу і вручну задіяти автоматичну пожежну сигналізацію (АПС), викликати пожежну охорону за телефоном 101, повідомити про це адміністрацію навчального закладу. При відсутності явної загрози життю вжити заходів до ліквідації пожежі за допомогою первинних засобів пожежогасіння.

При використанні вогнегасників не можна направляти в бік людей струмінь вуглекислоти і порошку. При користуванні вуглекислотним вогнегасником, щоб уникнути обмороження не братися рукою за розтруб вогнегасника. При загорянні електроустаткування для його гасіння слід застосовувати тільки вуглекислотні або порошкові вогнегасники.

У разі загрози або виникнення осередку небезпечного впливу техногенного характеру, слід керуватися відповідними інструкціями про порядок дій та Планом евакуації.

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Навчальна психолого-педагогічна практика є початковим етапом практичного освоєння педагогічної професії. Практична діяльність здобувачів

вищої освіти здійснюється за індивідуальним планом, який складається кожним здобувачем вищої освіти на початку практики.

У індивідуальному плані потрібно відобразити такі види діяльності студента з психології та педагогіки під час практики:

№ з/п	Зміст роботи	Форми й методи організації діяльності	Форма звіту
Змістовий модуль 1. Навчальна та виховна робота під час практики (завдання з педагогіки)			
1.	Настановна конференція в університеті (мета, завдання і зміст навчальної психолого-педагогічної практики, вимоги до ведення документації, огляд новинок психологічної та педагогічної літератури)	Участь у конференції.	Фіксація інформації у щоденнику.
2.	Гігієнічні вимоги до побудови розкладу і організації різних форм шкільних занять. Роль психодіагностики індивідуально-психологічних властивостей учня в організації педагогом освітнього процесу.	Вивчення шкільної документації: класного журналу, режиму роботи школи, розкладу дзвінків. Бесіда з учителем і заступником директора. Вивчення сайту школи	Запис у щоденнику спостережень
3.	Ознайомлення з навчальною та виховною діяльністю закладу освіти: а) взяти участь у бесіді про основні напрями роботи закладу освіти, завдання на поточний рік; б) ознайомитись із шкільною документацією: планом роботи закладу освіти, особовою справою учня, класним журналом (паперова та електронна форма); в) взяти участь у бесіді з класним керівником з метою загального уявлення про клас, окремих учнів, зміст виховної роботи класного керівника	Бесіда, робота зі шкільною документацією Вивчення сайту закладу освіти. Консультація у керівників практики.	Запис у щоденнику спостережень.
4.	Вивчення системи роботи класного керівника: а) робота з класом; б) робота з активом класу;	Відвідування виховного заходу у прикріпленому класі. Допомога класному керівникові у підготовці і проведенні виховного заходу. Бесіда з класним керівником, ознайомлення з планом роботи класного керівника. Спостереження за роботою класного керівника з активом класу. Бесіда з активом класу щодо їх інтересів, навчальних потреб.	Запис у щоденнику спостережень.

	в) індивідуальна робота з школярами; г) робота класного керівника з батьками учнів.	Бесіда з класним керівником, з метою ознайомлення з планом роботи класного керівника. Відвідування (за можливості) батьківських зборів у класі, спостереження за проведенням індивідуальної бесіди з батьками, допомога класному керівникові у співпраці з батьками учнів.	
5.	Ознайомлення з освітнім процесом закладу середньої освіти. Відвідування та аналіз уроків: спостереження за здійсненням викладання та засвоєння учнями знань, умінь, навичок, за реалізацією на уроці принципів навчання, за використанням вчителем засобів, методів, прийомів роботи, форм організації навчальної діяльності учнів, за здійсненням контролю та оцінюванням навчальних досягнень учнів. Виконання індивідуальних дослідницьких завдань.	Відвідання та аналіз уроків. Консультація у керівника практики. Аналіз шкільної документації.	Запис у щоденнику спостережень.
Змістовий модуль 2. Психологічний аналіз освітнього процесу у закладі середньої освіти (завдання з психології)			
1.	Настановна конференція в університеті (мета, завдання і зміст навчальної практики з психології, вимоги до ведення документації, огляд новинок психологічної літератури). Психологічні вимоги до побудови розкладу і організації різних форм шкільних занять. Роль психодіагностики індивідуально-психологічних властивостей учня в організації педагогом освітнього процесу. Проходження інструктажу з правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки і охорони праці). Ознайомлення з організацією освітнього процесу в школі, плануванням роботи школи, внутрішшкільним розпорядком (бесіда з директором школи, заступником директора школи). Складання плану роботи студента на період практики	Участь у конференції	Фіксація інформації у щоденнику
2.	Відвідування уроків у класі. Вивчення організованості учня під час уроку.	Відвідування уроків, спостереження, опрацювання літератури, складання протоколу спостережень	Запис у щоденнику. Протокол спостереження
3.	Відвідування уроків у класі.	Відвідування уроків,	Запис у

	Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учнів під час уроку	спостереження, опрацювання списку джерел, складання протоколу спостережень	щоденнику. Протокол спостереження
4.	Відвідування уроків у класі. Аналіз навчальної взаємодії вчителя й учнів	Відвідування уроків, спостереження, опрацювання списку джерел, складання протоколу спостереження	Запис у щоденнику. Протокол спостереження
5.	Добір методики для психологічної діагностики пізнавальних процесів учня	Опрацювання літератури, добір 1 методики психологічної діагностики, складання протоколу	Запис у щоденнику. Бланк методики психодіагностики. Протокол психодіагностики
6.	Вивчення особливостей поведінки та діяльності здобувачів освіти під час уроку	Відвідування уроків, спостереження, опрацювання списку джерел, складання протоколу спостереження	Запис у щоденнику. Протокол спостережень
7.	Оформлення звіту та інших документів з практики. Участь у підсумковій конференції з практики. Захист звіту про навчальну практику з психології. Підбиття підсумків практики. Залік	Оформлення звітної документації практики Обговорення результатів практики.	Звіт про навчальну психолого-педагогічну практику. Звітні матеріали про навчальну психолого-педагогічну практику.

7. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Матеріали навчальної психолого-педагогічної практики з психології мають бути набрані на комп'ютері.

У щоденнику практики повинні бути :

відмітки про прибуття та вибуття з бази практики, засвідчені підписом керівника та печаткою підприємства, організації, установи;

Календарний графік проходження практики, засвідчений підписом керівника та печаткою бази практики, у якому повинні бути **відповідні записи** :

– результати спостереження і бесід з адміністрацією школи, класним керівником, вчителем;

– про відвідані уроки під час практики;

– підготування та виконання завдань з психології;

– участь у консультаціях / конференціях тощо;

– пропозиції та побажання щодо проходження практики.

Робочі записи під час практики, у яких деталізовано проведені види робіт та виконання завдань практики.

Індивідуальний план студента-практиканта. Він складається кожним студентом в перший день навчальної практики з психології після ознайомлення з класом, класним керівником, та розташовується у щоденнику практики.

Оформлення звіту здобувача вищої освіти повинне відповідати таким **вимогам:**

Звіт про практику повинен містити відомості про виконання здобувачем освітнього ступеня «бакалавр» усіх завдань програми практики. Обов'язковою є наявність висновків та пропозицій практиканта на основі аналізу освітнього процесу. Обсяг звіту складає не менше 2-3 сторінок комп'ютерного набору.

Розділи й окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності та конкретизовані.

Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, інтервал 1 з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 25 мм, правого – 10 мм;

Титульна сторінка оформлюється за встановленою формою (див. Додаток 3).

Структура звіту:

- вступ (описати місце проходження практики, характеристику установи – бази практики);

- звіт про виконання завдань з психології, який повинен містити опис тих спостережень, які проводилися під час практики, узагальнені висновки про психологічну характеристику особливостей поведінки та навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку; узагальнений опис методів діагностики та можливостей розвитку психічних процесів; узагальнений висновок про розвивальний вплив уроку на психічний розвиток учнів;

- підрозділ про дотримання правил охорони життя та здоров'я учасників освітнього процесу;

- висновки і пропозиції (сформулювати комплекс форм, методів, прийомів організації освітнього процесу, які студент-практикант визначив як найбільш ефективні для активізації та розвитку навчально-пізнавальної діяльності учня під час уроку, визначити напрями особистісного та професійного саморозвитку на перспективу).

Звіт повинен бути підписаний на останній сторінці здобувачем освіти, на титульній — керівниками практики від кафедри психології освіти із зазначенням оцінки за практику.

Звітну документацію здають провідному фахівцеві навчального відділу з організації практики на факультеті фізичної культури у триденний термін після її завершення.

- обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору (але не менше 2-х сторінок);

- текст набирається на аркушах паперу формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 25 мм, правого – 10 мм;

- титульна сторінка оформляється за встановленою формою.

Звіт повинен містити відомості про виконання здобувачем освітнього ступеня «бакалавр» усієї програми практики. Обов'язковим є наявність

висновків та пропозицій, складених практикантом на основі спостереження та аналізу діяльності та поведінки учнів під час освітнього процесу.

Розділи й окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності та конкретизовані.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Захист навчальної психолого-педагогічної практики завершується виставленням заліку.

Рейтингове оцінювання навчальних досягнень практиканта за підсумками проходження навчальної психолого-педагогічної практики здійснюють керівники практики від бази практики, керівники практики від кафедри педагогіки та менеджменту освіти й кафедри психології освіти за 100-бальною шкалою, за національною шкалою та за шкалою ECTS. Її результати фіксується у відомості обліку успішності та заліковій книжці здобувача вищої освіти.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачу вищої освіти:

<i>Вид діяльності студента під час практики</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1. Виконання завдань з психології	30
2. Виконання завдань з педагогіки	30
3. Участь здобувачів вищої освіти в обговоренні окремих фактів поведінки і діяльності учнів під час уроку та їх інтерпретації, спостережуваних проявів психічних явищ із керівниками від кафедри психології освіти, кафедри педагогіки та менеджменту освіти та здобувачами вищої освіти у процесі практики	10
3. Відповідність звітної документації змісту діяльності практиканта, її оформлення	20
4. Захист звіту перед комісією	10
Разом	100

Загальні критерії оцінювання результатів практики

При оцінюванні результатів практики враховується наступне:

- ступінь та якість виконання завдань практики.
- якість оформлення звітної документації та своєчасність її подання.

Оцінка «**відмінно**» (90-100 балів) — всі завдання практики виконано у повному обсязі, виявлено вміння здобувача застосовувати і творчо використовувати теоретичні знання з психології. Виявлено вміння застосовувати інноваційні технології пошуку, опрацювання інформації, продемонстровано активність та ініціативність під час виконання завдань практики. Звітна документація оформлена згідно з вимогами, подана у встановлений термін. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи, проведеної впродовж періоду проходження практики.

Оцінка «**дуже добре**» (82-89 балів) — завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння застосовувати теоретичні знання з психології. Продemonстровано зацікавленість та активність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звітна документація оформлена згідно з вимогами, подана у встановлений термін. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи, проведеної, впродовж усього періоду проходження практики.

Оцінка «добре» (75-81 бал) — завдання практики виконано, але неповно, під час їх виконання допускалися незначні помилки та огріхи. Звітна документація оформлена згідно з вимогами. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи, проведеної впродовж періоду проходження практики.

Оцінка «задовільно» (67-74 бали) — завдання практики виконано у неповному обсязі, під час їх виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація оформлена в неповному обсязі або з помилками. Щоденник оформлений некоректно.

Оцінка «достатньо» (60-66 балів) — завдання практики виконано не в повному обсязі та із значними помилками. Документація оформлена недбало та неповно. При оформленні щоденника допущені суттєві помилки.

Оцінка «незадовільно» (менше 59) — завдання не виконані, виявлено несформованість вміння виконувати пропоновані завдання. Звітна документація не оформлена або оформлена із суттєвими помилками.

Оцінювання результатів практики з психології

Практика з психології здобувачів вищої освіти оцінюється за 50-бальною шкалою за таким розподілом балів:

<i>Вид роботи</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Ведення щоденника практики	5
Участь здобувачів вищої освіти в обговоренні окремих фактів поведінки і діяльності учнів під час уроку та їх інтерпретації, спостережуваних проявів психічних явищ із керівником від кафедри психології освіти та здобувачами вищої освіти у процесі практики	5
Виконання завдань практики (протоколи спостережень)	30
Відповідність звіту програмовому змісту діяльності практиканта, якість його оформлення	5
Захист навчальної практики з психології	5
Разом	50

Критерії оцінювання щоденника практики і звіту про практику з психології (по 5 балів)

Високий рівень (4,5–5 балів). Здобувач вищої освіти дотримується вимог до оформлення щоденника практики й звіту, самостійно й регулярно заповнює щоденник навчальної практики з психології, повно й вичерпно аналізує свою діяльність під час практики; вправно формулює зміст діяльності, яку здійснював; наводить доречні аргументи, теоретичні завваги підкріплює переконливими й конкретизованими прикладами та аналізом спостережуваних ситуацій, які виникали під час організації освітнього процесу, висловлює свої пропозиції щодо розвивального впливу уроку; послуговується нормативною термінологією освітньої галузі та термінологічним апаратом психології; розвиток думки (логічність і послідовність викладу) є цілісним, послідовним і несуперечливим; висловлювання органічні, пов'язані із сформульованими висновками, аргументами й прикладами; записи відзначаються багатством слововживання

й дотриманням норм сучасної української літературної мови. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності та подає вчасно звітну документацію.

Достатній рівень (3,8–4,4 бали). Здобувач вищої освіти дотримується вимог до оформлення щоденника практики й звіту, самостійно й регулярно заповнює щоденник навчальної практики з психології, повно й вичерпно аналізує свою діяльність під час практики; формулює зміст діяльності, яку здійснював; наводить доречні аргументи, теоретичні знання переважно підкріплює переконливими й конкретизованими прикладами, однак подеколи відсутній аналіз спостережуваних ситуацій, які виникали під час організації освітнього процесу, не завжди висловлює власні пропозиції щодо посилення розвивального впливу уроку; переважно послуговується нормативною термінологією освітньої галузі та термінологічним апаратом психології, однак трапляються окремі помилкові терміновживання; розвиток думки (логічність і послідовність викладу) є цілісним, послідовним і несуперечливим; висловлювання органічні, пов'язані із сформульованими висновками, аргументами й прикладами. У матеріалах практики наявні поодинокі орфографічні, пунктуаційні й стилістичні помилки. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності та подає вчасно звітну документацію.

Середній рівень (3,0–3,7 бали). Здобувач вищої освіти частково дотримується вимог до оформлення щоденника практики й звіту, самостійно, але не надто регулярно заповнює щоденник навчальної практики з психології, не достатньо повно й вичерпно аналізує свою діяльність під час практики; формулює зміст діяльності, яку здійснював; наводить доречні аргументи, однак теоретичні завваги не завжди підкріплює переконливими й конкретизованими прикладами, немає аналізу спостережуваних ситуацій, які виникали під час організації освітнього процесу, не завжди висловлює власні пропозиції для посилення розвивального впливу уроку; наявні порушення у використанні нормативною термінологією освітньої галузі та термінологічним апаратом психології; розвиток думки (логічність і послідовність викладу) не завжди цілісний, послідовний і несуперечливий. У матеріалах практики наявні орфографічні, пунктуаційні й стилістичні помилки. Здобувач не вчасно подав звітну документацію.

Початковий рівень (менше ніж 3 бали). Показники нижчі ніж ті, які відповідають середньому рівню.

Критерії оцінювання участі в обговоренні окремих фактів поведінки і діяльності учнів під час уроку та їх інтерпретації, спостережуваних проявів психічних явищ із керівником від кафедри психології освіти та здобувачами вищої освіти у процесі навчальної практики з психології (5 балів)

Високий рівень (4,5–5 балів). Здобувач вищої освіти повсякчас бере активну участь в обговоренні окремих фактів поведінки і діяльності учнів під час уроку та їх інтерпретації, спостережуваних проявів психічних явищ з керівником практики від кафедри психології освіти й здобувачами вищої освіти у процесі практики; послуговується нормативною термінологією психології; дотримується принципів логічності й послідовності у висловлюваннях; кваліфіковано відповідає на поставлені запитання; вміє

обґрунтовувати свою думку; наводить аргументовані докази стосовно відстоювання своєї позиції; у мовленні дотримується норм сучасної української літературної мови тощо.

Достатній рівень (3,8–4,4 бали). Здобувач вищої освіти бере активну участь в обговоренні окремих фактів поведінки і діяльності учнів під час уроку та їх інтерпретації, спостережуваних проявів психічних явищ з керівником практики від кафедри психології освіти й здобувачами вищої освіти у процесі практики; переважно послуговується нормативною термінологією психології; переважно дотримується принципів логічності й послідовності у висловлюваннях; відповідає на поставлені запитання; вміє обґрунтовувати свою думку; переважно наводить аргументовані докази стосовно відстоювання своєї позиції; у мовленні наявні поодинокі порушення норм сучасної української літературної мови тощо.

Середній рівень (3,0–3,7 бали). Здобувач вищої освіти бере не досить активну участь в обговоренні окремих фактів поведінки і діяльності учнів під час уроку та їх інтерпретації, спостережуваних проявів психічних явищ з керівником практики від кафедри психології освіти й здобувачами вищої освіти у процесі навчальної практики з психології; наявні порушення термінології психології; порушує принципи логічності й послідовності у висловлюваннях; не завжди відповідає на поставлені запитання; подеколи не може обґрунтувати свою думку; у мовленні наявні порушення норм сучасної української літературної мови тощо.

Початковий рівень (менше ніж 3 бали). Показники нижчі ніж ті, які відповідають середньому рівню.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань практики з психології (30 балів)

У процесі оцінювання протоколів вивчення організованості учня під час уроку, спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учня під час уроку, аналізу взаємодії вчителя і учня, вивчення проявів пізнавальних процесів учнів і можливості їх розвитку під час уроку (по 6 балів кожен) звертається увага на таке:

Високий рівень (5,5 - 6 балів) – підготовлений здобувачем протокол за структурою та змістом відповідає пропонованій орієнтовній схемі, віддзеркалює здійснену здобувачем роботу з вивчення психологічних особливостей учнів, віддзеркалює основні результати психологічного спостереження за поведінкою та діяльністю учнів на уроці. Зроблені здобувачем висновки логічні, ґрунтовні, викладені послідовно та містять опис основних особливостей взаємодії учня та вчителя/провів організованості учня/його навчально-пізнавальних інтересів під час уроку/проявів емоційно-вольових процесів, зазначено основні розвивальні впливи вчителя на учнів. Загалом, складений здобувачем протокол засвідчує вільне володіння психологічними поняттями та категоріями, розуміння ним основних психологічних закономірностей спілкування, навчання, динаміки психічного розвитку та демонструє здатності здобувача в їх реалізації в освітньому процесі. Здобувач вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови, дотримується принципів академічної доброчесності.

Достатній рівень (4,3-5,4 балів) – підготовлений здобувачем протокол за структурою та змістом відповідає пропонованій орієнтовній схемі, віддзеркалює здійснену здобувачем роботу з вивчення психологічних особливостей та проявів поведінки учнів, віддзеркалює основні результати психологічного спостереження за поведінкою та діяльністю учнів на уроці, хоча містить неточності та незначні помилки у викладі основних результатів психологічних спостережень. Зроблені здобувачем висновки логічні, ґрунтовні, викладені послідовно та містять опис основних особливостей взаємодії учня та вчителя, проявів організованості учня, його навчально-пізнавальних інтересів під час уроку, хоча і містять окремі неточності та огріхи змістового характеру, виокремлено лише деякі їх особливості та закономірності розвивального впливу уроку. Загалом, складений здобувачем протокол засвідчує володіння основними психологічними поняттями та категоріями, розуміння ним основних психологічних закономірностей динаміки психічного розвитку, але недостатньо демонструє здатності здобувача в їх реалізації в освітньому процесі. При підготовці протоколу здобувач припустився окремих огріхів у використанні психологічної термінології, допустив незначні стилістичні та граматичні помилки. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Середній рівень (3,6 – 4,2 балів) – підготовлений здобувачем протокол за структурою та змістом частково відповідає пропонованій орієнтовній схемі, недостатньо віддзеркалює здійснену здобувачем роботу вивчення психологічних особливостей та проявів поведінки учнів; викладі основних результатів психологічних спостережень подано частково з суттєвими огріхами. Зроблені здобувачем висновки містять загальну інформацію про особливості взаємодії учня та вчителя, проявів організованості учня, його навчально-пізнавальних інтересів під час уроку, не виокремлено у висновках до протоколу основні особливості та психологічні закономірності навчання та спілкування та динаміки психічного розвитку. Загалом, складений здобувачем протокол засвідчує часткове розуміння здобувачем сутності спостережуваних психічних явищ у поведінці та діяльності учня під час уроку, недостатню обізнаність здобувача у можливостях розвивального впливу уроку. Містить значну кількість помилок, неточностей та огріхів як мовно-стилістичних і у використанні психологічної термінології. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Початковий рівень (менше ніж 3,6 балів). Показники нижчі, ніж ті, які відповідають середньому рівню: зміст та структура протоколу спостережень не відповідають пропонованій схемі, неповні або відсутні висновки тощо.

Критерії оцінювання добору методики діагностики психічних процесів та здійсненої самодіагностики (6 балів):

Високий рівень (5,5 - 6 балів) – здобувачем відібрано зазначену у завданні кількість психодіагностичного інструментарію для діагностики одного з психічних процесів. При укладанні протоколу діагностики зазначено назви методик, коректно зроблені посилання на інформаційні джерела, якими послуговувався здобувач. Повно, послідовно описано хід діагностики, правильно подано бланк відповіді, правильно здійснено обробку та

інтерпретацію результатів діагностики. Здобувач володіє психологічною термінологією та зумів сформулювати рекомендації з розвитку з врахуванням отриманих результатів психологічної діагностики. Здобувач володіє психологічною термінологією та зумів сформулювати рекомендації з розвитку з врахуванням отриманих результатів психологічної діагностики. Здобувач вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови, дотримується принципів академічної доброчесності.

Достатній рівень (4,3-5,4 бали) – Здобувачем відібрано зазначену у завданні кількість психодіагностичного інструментарію для діагностики одного з психічних процесів. При укладанні протоколу діагностики зазначено назви методик, коректно зроблені посилання на інформаційні джерела, якими послуговувався здобувач. Неповно описано хід діагностики, правильно подано бланк відповіді, при обробці та інтерпретації результатів діагностики здобувач допустився незначних неточностей та огріхів. Здобувач загалом володіє психологічною термінологією, при формулюванні рекомендацій з розвитку психічного процесу неповністю враховані отримані результати психологічної діагностики. Подеколи порушує норми української літературної мови. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Середній рівень (3,6–4,2 балів) – При укладанні протоколу діагностики не зазначено назви методик, некоректно зроблені/не зроблено посилання на інформаційні джерела, якими послуговувався здобувач. Опис ходу діаностики хаотичний, неповний, бланк відповіді містить похибки, при обробці та інтерпретації результатів діагностики здобувач допустився значних неточностей та помилок. Здобувач не виявив володіння психологічною термінологією, рекомендаціям з розвитку психічного процесу не сформульовані або не врахуванні отримані результати психологічної діагностики. Порушує норми сучасної української літературної мови. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Початковий рівень (менше, ніж 3,6 балів) – Підібраний психодіагностичний інструментарій не відповідає завданню або стосуються діагностики різних психічних процесів, відсутні їх опис, посилання на інформаційні джерела; відсутні кілька складових протоколу діагностики.

Критерії оцінювання захисту практики з психології (5 балів)

Високий рівень (4,5–5 балів). Здобувач вищої освіти повно й вичерпно аналізує діяльність, яку здійснював під час практики; послуговується нормативною термінологією психології; дотримується принципів логічності й послідовності у висловлюваннях, дотримується норм сучасної української літературної мови; бере активну участь в обговоренні звітів інших здобувачів; кваліфіковано відповідає на поставлені запитання; демонструє презентацію звітних матеріалів тощо.

Достатній рівень (3,8–4,4 бали). Здобувач вищої освіти достатньо повно й вичерпно аналізує діяльність, яку здійснював під час практики; послуговується нормативною термінологією психології, однак допускає окремі неточні формулювання, які самостійно виправляє після спрямувальних питань; переважно дотримується принципів логічності й послідовності у висловлюваннях, у мовленні наявні поодинокі порушення норм сучасної

української літературної мови; бере участь в обговоренні звітів інших здобувачів; кваліфіковано відповідає на поставлені запитання, однак з окремими неточностями тощо.

Середній рівень (3,0–3,7 бали). Здобувач вищої освіти недостатньо повно й вичерпно аналізує діяльність, яку здійснював під час практики; допускає помилки у використанні термінології психології; частково порушує принципи логічності й послідовності у висловлюваннях, у мовленні наявні порушення норм сучасної української літературної мови; не досить активний в обговоренні звітів інших здобувачів; допускає помилки у відповідях на поставлені запитання тощо.

Початковий рівень (менше ніж 3 бали). Показники нижчі ніж ті, які відповідають середньому рівню.

Критерії оцінювання результатів практики з педагогіки:

- **ступінь** виконання студентами завдань практики;
- **якість** виконання студентом окремих видів діяльності (планування роботи, педагогічний аналіз освітнього процесу, спостереження й аналіз відвіданих уроків та позаурочних заходів, самостійне проведення деяких форм роботи тощо) та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Критерії оцінювання навчальної психолого-педагогічної практики:

Змістовий модуль 1. Педагогіка

28-30 балів

Завдання практики з педагогіки виконано в повному обсязі. Студент вміє застосовувати і творчо використовувати педагогічні знання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності, проявляє творчість при виконанні завдань. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. Щоденник оформлено охайно, відповідно до поданих у програмі та методичних рекомендаціях вимог. Зміст записів та аналіз проведеної роботи відповідають завданням практики. Студент активний під час захисту практики, демонструє знання щодо організації освітнього процесу.

25-27 бали

Завдання виконано правильно, але недостатньо повно (відсутні власні міркування з приводу організації освітнього процесу закладу загальної середньої освіти, або відсутні узагальнені результати окремих видів робіт). Виявлено вміння студента застосовувати педагогічні знання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності. Звіт та інша документація з практики подані у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Записи та аналіз проведеної роботи відповідають завданням практики, однак є незначні відхилення від вимог до їх оформлення. Студент активний під час захисту практики, демонструє знання щодо організації освітнього процесу.

22-24 балів

Завдання практики з педагогіки виконано з незначними помилками, записи достатньою мірою розкривають зміст програмних завдань. Студент дав відповіді на поставлені питання, однак не проявив творчого підходу до

виконання завдань. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, однак є порушення щодо оформлення звітної документації. Студент бере участь в обговоренні результатів практики під час захисту практики, демонструє знання щодо організації освітнього процесу.

19-21 балів

Завдання практики з педагогіки виконано, зібраний матеріал відповідає переліку, визначеному програмою; однак у оформленні звітної документації не витримані всі вимоги, записи спостереження поверхові та стислі, трапляються помилки щодо вживання професійної термінології. Студент бере участь в обговоренні результатів практики під час захисту практики, демонструє поверхові знання щодо організації освітнього процесу.

18 балів

Всі завдання практики з педагогіки виконано поверхово, допущені неточності, помилки. У звітній документації є всі матеріали, але у їхньому оформленні наявні порушення вимог, трапляються помилки щодо вживання професійної термінології. Студент відповідає на запитання під час захисту практики, демонструє поверхові знання щодо організації освітнього процесу.

9. ПОРЯДОК ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Формою звітності за практику є письмовий звіт. Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, протоколи та ін.) подається у друкованому вигляді подається на перевірку керівнику практики від кафедри психології освіти. Щоденник практики — основний документ, що відображає поточну діяльність студента, етапи виконання завдань. Щоденник є частиною звіту студента. Звітні матеріали практики (щоденник, звіт) зберігаються у кабінеті практики факультету фізичної культури упродовж трьох років.

Звіт з практики захищається здобувачем на комісії, призначеній керівником практики факультету фізичної культури. До складу комісії входять: керівник практики від кафедри психології освіти, за можливості, від бази практики, а також викладачі психології. Комісія оцінює результати практики здобувачів у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики здобувачів в університеті впродовж десяти днів навчальних занять після завершення практики.

Залік (100 балів)

Залік з навчальної психолого-педагогічної практики виставляють на основі аналізу звітної документації з психології і педагогіки, спостережень за роботою здобувача у процесі практики з психології і педагогіки, звіту і захисту навчальної практики з психології і педагогіки. Якщо здобувач не виконав завдання навчальної практики з психології і педагогіки або виконав їх менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій

навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)»

(https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Підсумковий рейтинг з практики

Рейтингова оцінка з практики	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова залікова оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	10	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	
75-81	C (добре)	30	
67-74	D (задовільно)	25	
60-66	E (достатньо)	10	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного проходження практики)		не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи під час повторного проходження практики)		

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/4TiCHkS>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/vTiVowX>).

Очікується, що звітні матеріали практики з психології будуть оригінальними міркуваннями здобувачів вищої освіти. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час підготовки звітних матеріалів навчальної практики з психології заборонено (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності у звітних матеріалах здобувачів та фактів списування є підставою для їх незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

Загальна оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності здобувача, в залікову книжку/індивідуальний навчальний план здобувача за підписом голови комісії та враховується стипендіальною комісією разом з його оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю. Здобувачеві

вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надане право на проходження практики в інший термін за визначених умов.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Список рекомендованих джерел з педагогіки:

1. Загальна педагогіка : навчальний посібник / О. Ф. Євсюков, С.А. Чупахін; за ред. О. Ф. Євсюкова; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2020. 150 с.
2. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта», Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с.
3. Миронова С. П., Чопік О. В. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник. 2-ге видання : перероблене та доповнене. Кам'янець-Подільський. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 332 с.
4. Нова українська школа: путівник для вчителя 5-6 класів: навчально-методичний посібник/ за ред. А.Л. Черній; відп за вип. В.М. Салтишева. Рівне: РОІППО, 2022. 168 с. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>
5. Основи педагогічної майстерності та творчості вчителя: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / [автори-укладачі : О. М. Дутко, О. В. Горбатюк, І. Ю. Лебідь, С. В. Поліщук, В. В. Федорчук; за заг. ред. В. В. Федорчук]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 275 с.
6. Сергійчук О. М., Багно Ю. М., Плужник О. В. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / за ред. О. М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.
7. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (Редакція станом на 08.08.2021) [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
8. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX (Редакція станом на 08.08.2021) [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
9. Зязюн І.А. Краса педагогічної дії : навч. посіб. Київ : УФІМБ, 1997. 320 с.

Список рекомендованих джерел з психології:

Основна:

1. Панчук Н. П., Поліщук С. В. Навчальна психолого-педагогічна практика: програма і методичні рекомендації до організації та проведення практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура): навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 59 с. <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7727>

2. Максимчук Н. П. Лабораторно-практичні заняття з основ психолого-педагогічної діагностики. Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: “Медобори” (ПП Мошак М.І.), 2014. 56 с.

3. Панчук Н. П. Загальна, вікова і педагогічна психологія. Збірник завдань: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О. В., 2020. 240с.

4. Сидоренко О. Б. Практикум з вікової та педагогічної психології : навчальний посібник для студентів. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 262 с.

Додаткова:

1. Долинська Л. В., Максимчук Н. П. Психологія ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя. Навчально-методичний посібник Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2008. 124с.

2. Дуткевич Т.В., Терещенко В.А. Вікова і педагогічна психологія (курс лекцій і практикум): Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Медобори 2006, 2012. 228 с.

3. Дуткевич Т.В. Загальна психологія: теоретичний курс: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 432 с.

4. Максимчук Н.П. Психологічна діагностика професійної придатності. Навчальний посібник. 3-є видання. Кам'янець-Подільський: Буйницький О.А., 2012. 264с.

5. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів]. Київ, 2017. 548 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА**

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

здобувача вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

Кафедра (-ри) _____

Ступінь вищої освіти _____

Освітньо-професійна програма _____

Спеціальність _____

(назва)

_____ курс, _____ група

202___/202___ н. р.

Здобувач вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу _____

Печатка

підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 202_ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи _____

Печатка

Підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 202_ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Здобувач вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу _____

Печатка

підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 202_ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи _____

Печатка

Підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 202_ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

[illegible]

від закладу вищої освіти _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Робочі записи під час практики

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 30 evenly spaced horizontal black lines across its entire width, providing a guide for handwriting or typing. The paper itself is a clean, off-white color.

This image shows a full page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for handwriting practice or general writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

Керівник практики від підприємства,
організації, установи _____

(прізвище та ініціали)

“ ” 202 ____ року

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings present.

Керівник практики від підприємства,
організації, установи

(прізвище та ініціали)

“ ” 202 року

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

Оцінка: за національною шкалою _____
(словами)

за шкалою ECTS _____

(підпис)	(прізвище та ініціали)

ЗРАЗОК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ ПРАКТИКАНТА

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	2	3	4
1.	Взяти участь у настановній конференції, ознайомитися з робочою програмою навчальної психолого-педагогічної практики.		
2.	Ознайомитись з навчальною та виховною роботою закладу освіти: – взяти участь у бесіді про основні напрями роботи закладу освіти, завдання на поточний навчальний рік; – ознайомитись із шкільною документацією: календарне планування, план виховної роботи класного керівника, особовою справою учня, класним журналом тощо.		
3.	Ознайомитись із системою роботи класного керівника: – проаналізувати план виховної роботи класного керівника і зафіксувати у щоденнику його фрагмент на період практики; – ознайомитись зі змістом, формами і методами роботи класного керівника; – взяти участь у бесіді з класним керівником для ознайомлення з проведенням ним індивідуальної роботи зі здобувачами освіти; – ознайомитись із формами роботи класного керівника з батьками здобувачів освіти; – провести спостереження за роботою класного керівника з активом класу.		
4.	Надати допомогу класному керівникові у підготовці і проведенні виховного заходу. Зробити аналіз проведеного виховного заходу.		
5.	Ознайомитися з організацією і проведенням освітнього процесу в закладі освіти. Відвідати упродовж проходження практики практикантами не менше 18 уроків і провести спостереження: – за організацією навчання та засвоєння здобувачами освіти теоретичних знань, умінь і навичок; – за реалізацією на уроках принципів навчання; – за використанням учителем засобів, методів, прийомів роботи, форм організації навчальної роботи здобувачів освіти; – за здійсненням контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.		
6.	Виконати одне із індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором практиканта). Результати записати у щоденник.		
7.	Провести спостереження за організованістю учня на уроці та активізацією її вчителем.		
8.	Провести спостереження за особливостями навчально-пізнавальних інтересів здобувача освіти на уроці, умовами їх активізації вчителем.		
9.	Шляхом спостереження дослідити систему взаємовідносин вчителя та здобувача освіти на уроці.		

1	2	3	4
10.	Визначити особливості пізнавальних психічних процесів здобувача освіти, їх вплив на навчальну успішність.		
11.	Скласти узагальнюючу психологічну характеристику здобувача освіти за визначеною схемою.		
12.	Систематично вести записи у щоденнику навчальної психолого-педагогічної практики.		
13.	Підготувати звіт про роботу за період навчальної психолого-педагогічної практики.		
14.	Взяти участь у захисті матеріалів навчальної психолого-педагогічної практики та звітній конференції.		

Схема
звіту про практику

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури

ЗВІТ
ПРО НАВЧАЛЬНУ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ

Здобувача вищої освіти ____ курсу _____ групи
факультету фізичної культури
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
Прізвище, Ім'я, По батькові студента

Керівники навчальної психолого-педагогічної практики:

від кафедри педагогіки та менеджменту освіти

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ) _____

від кафедри психології освіти

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ) _____

ВСТУП

1. Місце проходження практики (місто, установа).
2. Характеристика установи-базис практики (тривалість існування, категорія, спеціалізація).

I. Навчальна та виховна робота під час практики

1. Які уроки було відвідано під час практики? Які з них були найцікавішими? Які уроки справили позитивне враження, а які не сподобались і чому?
2. Які враження від організації виховної роботи в класі, у закладі освіти? Які цікаві виховні заходи спостерігав (-ла) під час проходження практики?
3. З якими формами виховної роботи у закладі освіти ознайомився (-лася)?
4. З якими особливостями роботи різних типів закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти ознайомився під час практики? Які особливості роботи цих закладів освіти мав (-ла) нагоду спостерігати?

Яку практичну допомогу надано у закладі освіти (виготовлено наочність, дидактичні матеріали, проведено урок, виховний захід тощо)?

II. Вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку.

1. Розвитку яких професійних компетентностей сприяла практика?
2. Які психологічні спостереження провів(ла) під час практики? Які індивідуальні завдання виконував(ла) під час практики?
3. Які вікові особливості взаємодії учня з іншими учасниками освітнього процесу, зокрема з педагогом, Вами виявлено?
4. Які прояви навчально-пізнавальних інтересів учнів на уроці Ви спостерігали?
5. Які особливості поведінки та діяльності учнів під час уроку Ви можете виокремити? Чим вони зумовлені?
6. Які прийоми організації уваги учнів на уроці Ви спостерігали? Які вікові та індивідуальні особливості уваги учнів на уроці Ви спостерігали?
7. Які прийоми та способи активізації мнемічних процесів учнів на уроці використовував педагог? Які вікові та індивідуальні особливості пам'яті учнів на уроці Ви спостерігали?
8. Перерахуйте ті прийоми формування мислення учнів на уроці, які Ви спостерігали під час практики.
9. Як вчитель враховував/використовував/впливав на емоційний стан учнів під час уроку? Вкажіть способи, прийоми розвитку волі учнів на уроці, які Ви спостерігали під час практики.
10. В який спосіб педагог може здійснювати керівництво навчально-пізнавальною діяльністю учнів? Яким прийомам навчально-пізнавальної діяльності слід навчити учнів?
11. В чому особливість та можливості психологічної діагностики в педагогічній діяльності? З якою метою її повинен здійснювати педагог?
12. Як урок впливає на психічний та особистісний розвиток учнів? Відповідь аргументуйте.

III. Як забезпечували виконання вимог правил з охорони праці та безпеки життєдіяльності?

IV. Висновки та пропозиції за результатами практики.

V. Список використаних джерел.

Дата

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ практиканта

Звіт підписує практикант, підписує та оцінює безпосередній керівник від бази практики.

ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З ПСИХОЛОГІЇ

Завдання 1. Вивчення організованості здобувача освіти під час уроку

Мета: навчитися виявляти властивості уваги здобувачів освіти та аналізувати прийоми її активізації.

Схема вивчення організації уваги здобувачів освіти на уроці:

1. Як вчитель переключав увагу здобувачів освіти після перерви на зміст уроку? Які методи та прийоми ним були використані? Як сформульовано мету діяльності на уроці?

2. Як організована зміна видів діяльності здобувачів освіти на уроці?

3. Як на уроці створюється установка бути уважним?

4. Прояви уваги здобувачів освіти під час уроку: стійкість, зосередженість, інтенсивність, розподіл, переключення.

5. Як враховувалися індивідуальні особливості уваги здобувачів освіти на уроці?

6. Як побудована робота здобувачів освіти, у яких спостерігаються стійкі недоліки уваги?

7. Висновки та психологічні роздуми.

Заповнити протокол за такою формою:

Протокол спостереження №1

Дата _____ Заклад середньої освіти _____ Клас _____

Урок з предмету _____

Номер уроку у розкладі _____ попередній урок _____

Стан здобувача середньої освіти _____

Схема спостереження:

Назва ситуації	Тривалість включення в діяльність (швидко / повільно / середній рівень)	Час виконання завдання (швидко / повільно / середній рівень)	Кількість відволікань за час виконання завдання (висока/ середня/ низька)	Зміст відволікань (розмова з сусідом, Погляд у вікно, інші (вказати якими) справами тощо)
Підготовка робочого місця до уроку				

Виконання письмового завдання на уроці				
Діяльність під час відповідей інших учнів				
Усна відповідь				
Висновки				

Завдання 2. Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учня під час уроку

Протокол спостереження №2

Дата _____ Заклад середньої освіти _____ Клас _____

Урок з предмету _____

Номер уроку у розкладі _____ попередній урок _____

Стан здобувача середньої освіти _____

№ з/п	Прояви пізнавальних інтересів	Характеристика поведінки учня
1.	Що на уроці викликає емоційний відгук? (Постановка запитань, проблемні запитання, виклик до дошки, оцінювання відповідей інших учнів тощо)	
2.	Зосередженість на виконанні завдань (висока, середня, низька)	
3.	Прагнення взяти участь в обговоренні проблемних запитань (жодного разу / кілька разів / завжди)	
4.	Активність на уроці (висока / середня / низька)	
5.	Наявність запитань до вчителя однокласників (які ставить запитання)	
6.	Реакція на успіхи та невдачі (радість / смуток / розпач / байдужість)	
7.	Висновок	

Завдання 3. Аналіз взаємодії вчителя та здобувача освіти

Протокол спостереження №3

Дата _____ Заклад середньої освіти _____ Клас _____

Урок з предмету _____

Номер уроку у розкладі _____ попередній урок _____

Стан здобувача середньої освіти _____

№ з/п	Спостережувані явища	Фіксація проявів на уроці
1.	Звернення до вчителя: – власні запитання з навчального матеріалу; – прохання уточнити, пояснити; – прохання роз'яснення про оцінку; – за дозволом.	
2.	Реакція на звернення вчителя: – виконання інструкції, настанови; – протест, опір; – зовнішня згода і невиконання; – емоційна реакція (позитивна, негативна).	
3.	Звертання до однокласників: – доброзичливе; – агресивне; – з порушенням дисципліни на уроці (підказки, списування, розмови тощо); – конфлікти з вчителем; – конфлікти з однолітками.	
4.	Висновки:	

**Завдання 4. Дослідження психічних пізнавальних процесів
здобувача середньої освіти за допомогою психодіагностичної методики**

Протокол №4

Дата _____ Заклад середньої освіти _____ Клас _____

Час проведення діагностики _____

Номер уроку у розкладі _____ попередній урок _____

Стан здобувача середньої освіти _____

Ставлення здобувача середньої освіти до діагностики _____

Схема звіту:

1. Назва методики
2. Бланк відповідей здобувача освіти
3. Обробка результатів
4. Інтерпретація результатів діагностики
5. Висновки

Завдання 5. Психологічна характеристика особливостей поведінки та діяльності здобувачів освіти під час уроку

Узагальнююча таблиця

«Психологічна характеристика особистості учня»

Здійсніть узагальнення результатів проведеного психологічного вивчення здобувача освіти. Для цього запишіть у відповідну клітинку таблиці узагальнену і коротку характеристику за результатами всіх проведених досліджень (протоколи 1-4, вивчення шкільної документації, спостереження) та складіть короткі рекомендації для вчителів щодо оптимізації розвитку різних сторін особистості здобувача освіти.

№ з/п	Об'єкт вивчення	Висновки з результатів вивчення	Рекомендовані заходи щодо оптимізації розвитку різних сторін особистості учня
1.	Організованість		
2.	Навчально-пізнавальні інтереси		
3.	Система взаємовідносин		
4.	Психічні процеси (за методикою)		
5.	Навчальна успішність		
6.	Ставлення до навчання		

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ З ПСИХОЛОГІЇ:

1. Протоколи спостережень №№ 1, 2, 3, 4 (результати психодіагностичної методики).
2. Узагальнююча таблиця.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНСПЕКТУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Перша сторінка

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Керівник навчальної психолого-педагогічної практики від кафедри педагогіки та менеджменту освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

«____» _____ 202_ р.

КОНСПЕКТ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

на тему: _____

здобувача вищої освіти __курсу_ групи
факультету фізичної культури

(Ім'я, прізвище)

для проведення в _____ класі

(назва закладу освіти)

«____» _____ 202_ р.

Друга сторінка

Мета заходу (виховна, пізнавальна, розвиваюча).

Форма проведення.

Дата проведення.

Обладнання і наочність.

ЗМІСТ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

I. Вступна частина: вступне слово вчителя, організація заходу, актуалізація теми заходу тощо.

II. Основна частина: викладення інформаційного матеріалу, запитання для обговорення, зміст завдань для групового чи колективного виконання, конкурсні завдання.

III. Заключна частина: підведення підсумків, рекомендації і пропозиції здобувачам освіти.

СХЕМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ПРОЦЕСОМ ВИКЛАДАННЯ НА УРОЦІ

1. Навчальний предмет. Тема уроку. Визначення вчителем мети уроку.
2. Стимулювання вчителем навчально-пізнавальної діяльності учнів: формуванню яких мотивів (інтересу чи відповідальності) надавалась перевага?
3. Виклад вчителем нового матеріалу: послідовність, доступність, логічність, зрозумілість, виразність, емоційність, використання наочності, створення проблемних ситуацій, застосування прийомів узагальнення, аналізу, порівняння, аналогії, залучення здобувачів освіти до самостійної роботи (репродуктивної чи творчої). Навести конкретні приклади.
4. Виправлення і аналіз вчителем помилок, допущених здобувачами освіти, залучення їх до цієї роботи.
5. Підсумок уроку: залучення здобувачів освіти до узагальнення, оцінка роботи здобувачів освіти під час уроку, залучення їх до самооцінки, пояснення домашнього завдання.
6. Загальне враження про урок: чи досягнута мета уроку.

СХЕМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ПРОЦЕСОМ ЗАСВОЄННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗНАНЬ, ВМІНЬ І НАВИЧОК НА УРОЦІ

1. Навчальний предмет. Тема і мета уроку.
2. Які прийоми застосовує вчитель, щоб сприймання матеріалу було успішним?
3. Чи зрозуміли здобувачі освіти пояснення вчителя? За якими критеріями Ви визначили рівень розуміння?
4. Які рівні узагальнення матеріалу мали місце на уроці (понятійне, міжпонятійне, тематичне, підсумкове)? Обґрунтуйте.
5. Які вправи виконувались на уроці для застосування знань? Репродуктивні чи творчі? Наведіть конкретні приклади.
6. Загальне враження щодо рівня засвоєння учнями знань.

СХЕМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ НА УРОЦІ

1. Навчальний предмет. Тема і мета уроку.
2. Чи визначені цілі і завдання уроку, чи реалізовані вони на уроці?
3. Які наукові поняття формувались на уроці, які виводились правила, закони тощо, які застосовувались у процесі практичної роботи?
4. На які попередні знання чи знання з інших предметів, з життєвого досвіду учнів спирався учитель?
5. Які прийоми застосовував учитель для збудження активності здобувачів освіти?
6. Чи показував учитель можливості практичного застосування отриманих на уроці знань? Як саме?

7. Як вчитель забезпечує реалізацію принципу свідомості навчання?
8. Якою мірою і наскільки доцільне використання на уроці наочних посібників, мультимедійних засобів навчання?
9. Чи доступно вчитель пояснював новий матеріал і порядок виконання практичних завдань?
10. Як учитель здійснював диференціацію навчання, індивідуальний підхід до здобувачів освіти?
11. Які позитивні емоції формував учитель під час уроку? Наведіть конкретні приклади.
12. Загальні висновки щодо реалізації принципів навчання на цьому уроці.

СХЕМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА РЕАЛІЗАЦІЄЮ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОЦІ

1. Навчальний предмет. Тема і мета уроку.
2. Прослідкуйте логіку поведінки учителя, використання ним методів і прийомів актуалізації опорних знань.
3. За допомогою яких прийомів учитель спонукав здобувачів освіти до усвідомлення ними необхідності відновлювати у своїй пам'яті опорні знання?
4. Якою мірою спосіб актуалізації опорних знань підвів здобувачів освіти до вивчення нового навчального матеріалу?
5. Простежити весь хід діяльності учителя, спрямованої на організацію вивчення здобувачами освіти нового навчального матеріалу.
6. Дайте оцінку доцільності вибору методів і прийомів навчання у цьому фрагменті уроку.
7. Яким шляхом ішов учитель при дотриманні ним логіки викладу навчального матеріалу (індуктивним чи дедуктивним)?
8. Якою мірою здобувачі освіти володіють методами самостійної пізнавальної діяльності?
9. Наскільки така організація освітнього процесу сприяє підвищенню розумової активності здобувачів освіти?
10. Які методи навчання використав учитель у процесі формування у здобувачів освіти умінь та навичок? Наскільки вони, на Ваш погляд, ефективні?
11. Чи вдалося вчителю мобілізувати здобувачів освіти на узагальнення та систематизацію знань, умінь і навичок?
12. Як учитель стимулює навчальну діяльність здобувачів освіти?
13. Чи використані на уроці активні, інтерактивні методи навчання? Які саме? Їх результативність.
14. Наскільки використані учителем методи і прийоми навчання сприяли активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти?
15. Дайте оцінку діяльності вчителя і здобувачів освіти, висловіть свої пропозиції щодо поліпшення уроку.

СХЕМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ЗДІЙСНЕННЯМ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

1. Навчальний предмет. Тема і мета уроку.

2. Чи забезпечується зворотний зв'язок у процесі навчання шляхом аналізу й оцінки знань, умінь та навичок здобувачів освіти.
3. Проведіть спостереження за створенням вчителем ситуацій значущості процесу перевірки й оцінки навчальної діяльності здобувачів освіти.
4. Висловіть свою думку щодо дотримання вчителем вимог об'єктивності, систематичності, аргументованості, врахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти (темперамент, мовні дефекти та ін.), в аналізі й оцінці знань, умінь і навичок учнів.
5. Зробіть спостереження за утворенням (чи неутворенням) позитивного емоційного настрою здобувачів освіти під час опитування?
6. Чи чітко вчитель формулює запитання, яке спонукало здобувачів освіти до активних мислительних дій, чи витримує паузу, яка дає можливість учням зібратися з думками?
7. Проаналізуйте, наскільки уважно вчитель слухає відповідь здобувачів освіти, схвальним словом, жестом і мімікою стимулює мислительну активність учнів.
8. Чи не перебиває монологічну відповідь здобувача освіти вчитель, чи робить аналіз після закінчення відповіді?
9. Зробіть спостереження за дотриманням вчителем критеріїв оцінювання.
10. Чи використовує вчитель формувальне оцінювання як інноваційну технологію в освітньому процесі?
11. Проаналізуйте доцільність залучення здобувачів освіти до перевірки рівня засвоєння знань шляхом перевірки письмових робіт інших учнів класу. Чи здійснює це вчитель?
12. Чи залишає вчитель за здобувачами освіти можливість повторно опрацювати навчальний матеріал, виконати навчальні завдання відповідно до їх індивідуальних можливостей?
13. Чи схвалює вчитель хорошу відповідь здобувача освіти оцінними судженнями «Гарна робота», «Гарно підготувався», «Приємно було слухати», «Виправдав мої сподівання», «Правильна відповідь» і т. ін.?
14. Загальне враження про рівень успішності здобувачів освіти.